

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN TIMIȘ

Str. Dr. Liviu Gabor nr. 1, 300004, Timișoara,

Tel +40 (0)256 305799/

Fax +40 (0)256 490430, +40 (0)256 490429

registratura@isjtm.ro, www.isj.tm.edu.ro

Operator de date cu caracter personal nr.18818

MINISTERUL
EDUCAȚIEI

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală, 26 noiembrie 2024

Clasa a VIII-a

Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.

Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește cu atenție textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Stăteam în casă și citeam mereu în semiobscuritate, ca și cum ar fi fost nevoie de o anumită protecție ca să nu se voaleze imaginile, „filmul”.

Pe la opt-nouă ani am descoperit locul cel mai bun pentru delicia lecturii: adăpostul de sub masă. Aveam nevoie, ca să pot citi cu voluptate, de ideea că mă ascund, că nimeni nu m-ar putea găsi. Uneori, mă urcam pe dulap. Stăteam cu genunchii la gură, sprijinită de perete, cu cartea în brațe. Acolo, la înălțime, totul era mai serios, mai lent, mai luminos. De fiecare dată însă mi-era frică să mai cobor. Câteodată trebuia să-i chem pe ai mei să mă dea jos și ei mă certau întotdeauna și nu-nțelegeau nimic.

Citeam de stingeam cu creierul și cu corpul totodată. Citeam pe burtă, cu botu` pe labe, la masă, aplecată peste pagini, până înțepeneam. Citeam cu picioarele sub mine până le simțeam reci, umflate, amorțite și atunci mă descolăceam ca un șarpe, îmi dezlipeam privirea de paginile poroase, alergam până la bucatărie cu senzația de ace în picioare și reveneam, cu bucăți de pâine smulsă și mere. Înfulecam rupând cu dinții, când din pâine, când din măr, mestecam de mă dureau maxilarele și absorbeam prin piele parcă, prin pielea frunții, turbioane de cuvinte, asociații, imagini.

Citeam pe spate, cu cartea deasupra și cu dureri în brațe, tolănită pe perne adânci, cartea se legăna deasupra mea, un soare întunecat mă orbea. Citeam cocoțată în copaci, la bunici, în diverse cotloane răcoroase, legănându-mă în balansoare, la umbra înmiresmată, lunguiață a vreunui copac, departe de toți, ceea ce-mi dădea câteodată un meschin sentiment de superioritate. Și uneori nici nu citeam. Stăteam așa cu cartea în mână, uitându-mă în gol. Se întâmplau multe lucruri în acest timp cu mine. Un fel de creșteri, de suprapuneri de vârste și timpuri.

Simona Popescu, *Exuvii*

B.

Mă trezesc într-o peșteră imensă, din bolta căreia picură șiruri de *stalactite, preschimbate în mătăanii de ceară, în care se reflectă lumina lunii, pesemne plină. Peștera sau grota pare o catedrală preistorică. Totuși, remarc cu groază, că pe jos se află ceva foarte diferit de ceea ce ar fi de așteptat într-un sanctuar: sute, poate mii de oseminte. O mare de oase. Și cărți. Cărți, cărți, cărți [...] Știam că pleaserăm să-l vânăm pe Anibalector, dar una era să te gândești la existența lui în confortul corabiei, și cu totul altceva să te afli chiar în fața animalului, confirmând că nu, nu era un mit.[...]

Am simțit nevoia să mă justific. Acum aproape nimeni nu mai citește. Neobișnuitul meu interlocutor și-a scărpinat căpățâna.

- Nu citiți? Atunci cu ce vă ocupați? Cum vă petreceți timpul liber?
- Păi...Se dau concursuri la televizor. Din cauza campionatului. Și după campionatul ăsta vine celălalt campionat. Și celălalt campionat. Și novelele...

Monstrul făcu o strâmbătură oribilă care se poate să fi fost o rudă îndepărtată (foarte îndepărtată a unui zâmbet):

- A, nuvelele... Eu, de exemplu, chiar prefer nuvelele în locul romanelor. Mai scurte, sigur, dar mai comode.
- Vreau să spun telenovelele.
- Telenovelele? A urlat monstrul, aproape împingându-mă în prăpastie cu forța plămânilor săi. Răgetul lui Anibalector a răsunat în peșteră. M-am temut să nu-mi cadă în cap o stalactită.
- Cititul înseamnă să faci lucrurile să se întâmple în capul tău. Nu să stai ca o rumegetoare **să te zgâiești la un perete vorbitor. [...]

Așa nu ajungem nicăieri. În fine, de ce să continui să mint?

- Nu știu să spun povești, am mărturisit, descurajat.
- Atunci stăm rău. Și să citești, barem?
- Ș-știu.
- Foarte bine. Nici eu nu sunt sultan, n-am nevoie de cineva care să-mi spună povești.
- Sultan?
- Ți-aș fi recunoscător să nu mă întrerupi. După cum spuneam, n-am nevoie de cineva care să-mi spună povești. Dar simt lipsa cuiva cu care să discut. Cineva care să-mi

spună: Măi băiete, ar fi bine să schimbăm niște idei pe această temă. Ce spui, facem o înțelegere?

- Păi...
- Ești dispus să schimbi niște idei cu mine pe o temă?
- Sunt.

Și așa am început să citesc în timpul zilei cărțile pe care Anibalector mi le indica și pe care, pe-nserate, le comentam împreună. Am descoperit că sultanul la care se referea era cel din *O mie și una de nopți*, căruia o anume Șeherezada trebuia să-i spună câte o poveste în fiecare noapte, iar la sfârșitul fiecăreia să-l mențină pe sultan suspendat în așteptarea a ceea ce avea să se întâmple în continuare.[...] Tot așa am aflat că *Ar fi bine să schimbăm niște idei* era numele unei cărți a unui oarecare numit Mário Carvalho.

N-am citit în viața mea cât am citit în timpul acela – săptămâni? luni? mai mult? pe care l-am petrecut în peștera lui Anibalector. L-am citit pe Jules Verne și al său *Ocolul pământului în 80 de zile*, pe Julio Cortázar și al său *Ocolul zilei în 80 de luni*, am citit *Cei trei muschetari* și *Aventurile lui Tom Sawyer* și *Frații Karamazov*.

Unele cărți îmi plăceau mai mult decât altele, dar am învățat să apreciez, au ajuns chiar să-mi placă și cele care, la început mi se păreau mai complicate. Chiar și poezie am început să citesc.

Sigur, aveam un mare stimulent: la fel ca în cazul Șeherezadei, ce avea să se întâmple oare când Anibalector se plictisea de mine? El voia pe cineva cu care să vorbească despre cărți și ce puteam eu să fac (spre binele meu) decât să mă străduiesc să fiu la înălțime?[...]

Totuși, e adevărat că cititorul trebuie să știe să încerce a vorbi limba cărții. A vorbi limba cărții și a se abandona în voia ei, a se lăsa dus de curent, în loc să-și risipească forțele vâslind contra mareei. Nu zic că trebuie să ne suprapunem, dar trebuie să fim disponibili. Cartea, prin faptul că este scrisă, a făcut deja un mare pas spre noi: e un dar. [...]

Rui Zink, *Cititorul din peșteră*

**stalactită- depunere calcaroasă de formă conică fixată cu baza pe tavanul unor goluri subterane (peșteri, galerii), rezultată din depunerea, de-a lungul timpului, a calcitului din picăturile de apă.*

*** a zgâi- a căsca, a holba ochii.*

C.

Lectura reprezintă instrumentul esențial în dezvoltarea copiilor, cu un impact substanțial asupra formării acestora, atât la nivel cognitiv, cât și la nivel socio-emoțional. Pe zi ce trece,

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN TIMIȘ

Str. Dr. Liviu Gabor nr. 1, 300004, Timișoara,

Tel +40 (0)256 305799/

Fax +40 (0)256 490430, +40 (0)256 490429

registratura@isjtm.ro, www.isj.tm.edu.ro

Operator de date cu caracter personal nr.18818

**MINISTERUL
EDUCAȚIEI**

procesul de digitalizare devine tot mai comun și totodată indispensabil, astfel, este necesar să conștientizăm rolul semnificativ pe care lectura îl ocupă în viața celor mici.

În acest context, vorbim de procesul de dezvoltare a abilităților cognitive. Astfel, cititul stimulează gândirea critică și analiza și contribuie la dezvoltarea abilităților cognitive esențiale pentru învățare. Prin parcurgerea diverselor tipuri de texte, elevii își îmbogățesc vocabularul, având abilitatea de a interpreta informațiile. Exersarea lecturii oferă posibilitatea de a realiza conexiuni între concepte, de a rezolva probleme și de a dezvolta strategii de gândire independentă.

Un alt beneficiu al lecturii îl reprezintă dezvoltarea imaginației și a creativității. Activitatea de lectură permite imaginarea scenelor și a personajelor, exersarea capacității de a vizualiza, de a crea lumi fantastice și de a explora idei noi. Această abilitate de a visa și de a inova este fundamentală în procesul de învățare și în abordarea provocărilor vieții.

Un alt aspect esențial, pe care lectura îl urmărește, constă în înțelegerea și exprimarea emoțiilor. Prin identificarea cu personajele din cărți, copiii trăiesc emoții, pe care ulterior sunt capabili să le identifice, dar și să respecte emoțiile altora, dezvoltând în acest mod empatia. Acest lucru este primordial în dezvoltarea relațiilor sociale și în dobândirea unei personalități echilibrate. [...]

Vizita la bibliotecă sau la librărie, ar putea fi o modalitate eficientă de a-l stimula pe copil, alegerea cărților care sunt pe placul copiilor, dar și al părinților, crearea unor momente pentru lectură, stabilirea unei rutine, ar putea veni în sprijinul copiilor și le-ar insufla bucuria de a lectura.

(Ana-Maria Bucur, „Importanța lecturii în viața copiilor – abordare generală”, în <https://edict.ro/importanta-lecturii-in-viata-copiilor-abordare-general/>)

SUBIECTUL I**20 de puncte****Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:****1. Numărul de litere este diferit de numărul de sunete în ambele cuvinte din seria:**

- a) înțelegere, picioarele;
- b) citeam, existența;
- c) ceară, ei;
- d) cineva, maxilarele.

2 puncte**2. Conține doar cuvinte derivate seria:**

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN TIMIȘ

Str. Dr. Liviu Gabor nr. 1, 300004, Timișoara,

Tel +40 (0)256 305799/

Fax +40 (0)256 490430, +40 (0)256 490429

registratura@isjtm.ro, www.isj.tm.edu.ro

Operator de date cu caracter personal nr.18818

**MINISTERUL
EDUCAȚIEI**

a) deliciile, răget;

b) luminos, neobișnuit;

c) câteodată, sprijinul;

d) fundamental, relațiilor.

2 puncte

3. Sinonimele contextuale ale cuvintelor subliniate în secvența: „Citeam cocoțată în copaci, la bunici, în diverse cotloane răcoroase, legănându-mă în balansoare, la umbra înmiresmată, lunguiață a vreunui copac, departe de toți, ceea ce-mi dădea câteodată un meschin sentiment de superioritate” sunt, în ordine:

a) locuri, banal;

b) ascunzișuri, mărunț;

c) locuințe, generos;

d) răutăcios, localuri.

2 puncte

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile la cerințele de mai jos:

4. Alcătuiește un enunț cu altă valoare morfologică a cuvântului subliniat în fragmentul următor, pe care o vei preciza: Mă trezesc într-o peșteră imensă, din bolta căreia picură șiruri de stalactite.

2 puncte

5. Identifică, în enunțul: *Știi să citești, barem?*, un cuvânt care are pereche omografă și alcătuiește un enunț prin care să ilustrezi această relație.

2 puncte

6. Transcrie, din fragmentul următor, două verbe la moduri diferite pe care le vei numi: *Am descoperit că sultanul la care se referea era cel din O mie și una de nopți, căruia o anume Șeherezada trebuia să-i spună câte o poveste în fiecare noapte.*

2 puncte

7. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțul: – *Ți-aș fi recunoscător să nu mă întrerupi. După cum spuneam, n-am nevoie de cineva care să-mi spună povești.*

2 puncte

8. Alcătuiește un enunț asertiv, în care substantivul lectură să fie în cazul genitiv.

2 puncte

9. Construiește o frază despre *importanța poveștilor*, formată din două propoziții, aflate în raport de coordonare.

2 puncte

10. Rescrie corect următorul enunț: *Eu mă sfii să intru în noua bibliotecă, deși acolo se află ultimele cărți publicate ale scriitorului care îl prefer.*

2 puncte

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN TIMIȘ

Str. Dr. Liviu Gabor nr. 1, 300004, Timișoara,

Tel +40 (0)256 305799/

Fax +40 (0)256 490430, +40 (0)256 490429

registratura@isjtm.ro, www.isj.tm.edu.ro

Operator de date cu caracter personal nr.18818

**MINISTERUL
EDUCAȚIEI**

1. Scrie un element de conținut comun celor trei texte-suport, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**
2. Explică, în patru – cinci enunțuri, ce înțelegere fac cele două personaje din textul B. **6 puncte**
3. Precizează un beneficiu al lecturii, justificându-ți opțiunea cu o secvență din textul C. **6 puncte**
4. Compară, în 50 – 70 de cuvinte atitudinea naratorului față de lectură, valorificând câte o secvență semnificativă din textele A și B. **6 puncte**
5. Crezi că o vizită la o bibliotecă sau la o librărie ar atrage un adolescent spre lectură? Justifică-ți răspunsul, în 70-100 de cuvinte, referindu-te la textul C și la experiența personală sau culturală. **8 puncte**
6. Comentează, în 50-100 de cuvinte, secvența din textul B: „Totuși, e adevărat că cititorul trebuie să știe să încerce a vorbi limba cărții. A vorbi limba cărții și a se abandona în voia ei, a se lăsa dus de curent, în loc să-și risipească forțele vâslind contra mării. Nu zic că trebuie să ne suprapunem, dar trebuie să fim disponibili. Cartea, prin faptul că este scrisă, a făcut deja un mare pas spre noi: e un dar.” **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Crezi că lectura fără o selecție calitativă a textelor contribuie la formarea unei persoane?

Scrie un text argumentativ, de minimum 200 de cuvinte, în care să susții răspunsul la întrebarea dată prin două argumente, valorificând câte o secvență din fiecare text-suport și experiența ta de lectură.

Vei primi **26 de puncte** pentru conținutul compunerii și **14 puncte** pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 200 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.